

Stanislav Švachouček

Partneři

„Už nás mají,“ povzdechl si Gert Varga tiše, aby ho neuslyšel jeho parták AI Pandson.

Stoupl si před obrazovku radaru, na níž se objevil pravidelně pulsující bod, a zakryl ji tělem. Utřel si pot, který mu náhle vyrazil na čele, a několikrát se pomalu nadechl.

„Co kdybychom si ještě odskočili na Cassidor?“ zeptal se téměř klidně.

AI překvapeně zvedl hlavu od pultu počítače.

„Co je to za nesmysl? Vždyť jsme skoro doma!“

„Něco jsem si tam třeba zapomněl,“ ušklíbl se smutně Gert.

„To bych to měl otočit?“ zeptal se AI a zavrtěl chundelatou hlavou.

„No, já nemyslel otočit...“

„Ty chceš skákat odtud?“

AI přelétl pohledem displeje informující o stavu lodi, její poloze a kursu. Zvedl přední tlapu a drápy se poškrábal na hlavě. Gresto by u obyčejného pandy možná vypadalo komicky, ale u intelektualizovaného působilo přirozeně.

AI byl po intelektualizačním zásahu chytřejší než průměrný člověk, pravděpodobně chytřejší než Gert. Jeho gesto bylo prostě lidské.

„Neblázni, člověče,“ řekl, „víš sám, že takhle blízko planetární soustavy bych to počítal půl dne. Je tu moc gravitačních vlivů. Podíváme se domů a pak...“

„Tak to otoč, ale rychle!“ vyvráskl Gert, až mu přeskočil hlas.

Zkušený piloti obvykle reagují okamžitě. AI však jen položil pravou tlapu na klávesu ovládání.

„Co se děje?“ zeptal se klidně.

„Neptej se a otoč to!“

„Nemám důvod,“ pokrčil masitými rameny AI.

„Tak to udělám sám...“

Gert skočil do svého pilotního křesla a sáhl po pákách. Tím se jeho společníkovi odkryl výhled na obrazovku radaru, u svítícího bodu se objevil červený kroužek označující kolizní kurs objektu,

Medvědí tlapa na klávese se nepatrně pohnula. Na obrazovkách se objevily údaje o kursu objektu a prognóza sblížení.

„To je loď při standardním přibližovací manévru,“ konstatoval spokojeně AI a znovu pohnul

klávesou. Kabinu zaplnil šum radiopřijímače. Počítač skoro okamžitě naladil příslušnou frekvenci.

„...identifikujte se. Tady hlídkový křižník strážní služby. Vypněte motory a identifikujte se. Tady../'

Alova tlapa na klávese se opět pohnula. Ztichlo bzučení motorů a rozsvítila se kontrolka vysílačky.

„Tady...“ řekl medvěd, ale větu nedokončil.

Všechny obrazovky a kontrolky na jeho ovládacím pultu zhasly. Gert si přepnul ovládám na sebe.

AI překvapeně zvedl hlavu.

„Co to má...“ chtěl protestovat, ale motory se znovu ozvaly typickou vibrací a medvěd ucítil, jak ho přetížení tiskne do křesla. Gert vypnul vysílačku a prováděl úhybný-manévr.

Když *lod'* dokončila obrat, medvěd se nečekaně obratně vymrštil ze svého pilotního křesla. Jediným skokem se přehoupl pře& poklop kryjící vstup do vzduchového uzávěru ústřední spojovací šachty a dopadl na podlahu vedle Gertova pilotního křesla. Muž stiskl jedno z tlačítek. Zahřměly startovací motory a zrychlení srazilo Ala na všechny čtyři.

Z opěradel pilotních křesel se vy-

mrštily bezpečnostní pásy. Člověka přitáhly do měkkého Čalounění, na druhém místě cvakla přezka naprázdno.

„Měl jsi zůstat v křesle,“ křičel Varga ze všech sil, aby přeřval hluk motorů.

„Co to vyvádíš?“ domáhal se vysvětlení medvěd. Před očima se mu objevila modrá kolečka a cítil, že každou chvíli omdlí. Drápy se mu bezmocné rozjely po kovových plátech a jeho tělo těžce žuchlo na podlahu.

Startovací motory konečně ztichly* ale jemná vibrace hlavního agregátu rozechvívala *lod'* dál. Měkká dlaň zrychlení odstrčila Ala do rohu kabiny. Hned potom opět krátce zařvaly startovací motory a málem z medvěda vyrazily duši. Jeho tělo zbavené ochrany pilotního křesla bylo za chvíli plné modřin skrytých pod kožešinou, všechno ho bolelo.

„Ptal jsem se, co to znamená,“ zařval, když přetížení pominulo.

„Vrať se do křesla a já ti to vysvětlím.“

„Tak mne nech vstát,“ zabručel AI. Nemotorně se zvedal a tápal kolem sebe po opoře. Stěna, u níž ležel, byla plná ovladačů regenerátoru vzduchu a potravy. Neměl se čeho zachytit. Nakonec zaťal drápy do čalounění Gertova íkřesla a přitáhl se. Jedna tlapa sklouzla po kožence.

AI se chytil přezky Gertova bezpečnostního pásu. Plastické víčko pod jeho tlapou odlétlo jako tříška. Tlapa dopadla znovu a silné drápy vyrvaly z mechanismu vratnou pružinu.

Gert sledoval tuto nečekanou demonstraci nadlidské síly s vytřeštěnýma očima. Silné ocelové pero, které se dalo *vyjmout a* namontovat jen v dílně s pomocí zvláštního přípravku, vytrhl medvěd jen tak, jediným pohybem. Energie utajená v pružině byla taková, že se uvolněné pero zaseklo hluboko do hliníkového rámu pilotního pultu.

„To se ti povedlo, teď se odtud nedostanu,“ řekl muž vztekle a sáhl po řídicích pákách, aby

medvěda srazil přetížením zpět na podlahu.

Vzduchem se mihlo něco chlupatého a hrozný úder odhodil jeho ruce stranou. Medvědí tlapa dopadla na přepínač funkcí pultů, přehodila ho do druhé krajní polohy a bez průtahů ulomila.

Obrazovky před Gertem zhasly.

Medvěd se s hekáním dovlekl na své místo. Odepnul přezku a jeho pásy zmizely ve štěrbinách opěradla. Usedl, přelétl pohledem displeje svého pultu a položil tlapu na klávesu ovládání.

Vibrace hlavního motoru utichla. AI nepatrně pootočil klávesu. Rozsvítila se kontrolka vysílačky.

„Tady k 1286, posádka Varga a Pandson,“ řekl unaveně medvěd. „Hovoří Pandson. Motory jsou vypnuty. Jsme připraveni ke stykovému manévru, situace na palubě je pod kontrolou. Potvrďte příjem. Konec.“

Pod	klávesou	zacvakaly		přepínače.
Kontrolka	vysílačky	zhasla	do	kabi
ny	vtrhl	strohý	šumem	podbarvený
hlas.		x		

„Rozumím. Situace pod kontrolou. Začínáme přiblížování.“

„Co to znamená?“ zeptal se přiškrceným hlasem Gert.

„Taky jsem se tě takhle ptal,“ usmál se nevesele AI. „Neodpověděl jsi mi. Takže já tě teď, Gerte Vargo, zatýkám jménem Galaktické strážní služby pro důvodné podezření z obchodu s narkotiky. Cokoliv od této chýle řekneš nebo uděláš, může být použito proti tobě. Podle zákona tě ještě musím upozornit, že přiznání je polehčující okolnost.“

Gert chvíli seděl nehybně. Pak se vrhl na řídicí páky a začal jimi cloumat ze všech sil.

Marně.

AI ho mlčky pozoroval.

Páky pohybovaly snímači. Kontakty tlačítek a dorazů cvakaly, ale pult byl mrtvý. Pro elektroniku palubního počítače přestal existovat.

Jedině táhlo katapultu fungovalo mechanicky. Jeho pohyb by přímo odpálil roznětku nálože odpojující pilotní

kabinu od strojové a nákladní sekce lodi.

Gertova ruka na okamžik zaváhala nad plombou.

AI mimoděk zadržel dech. Odpálení pilotní kabiny by sice nemohl zabránit, ale pro jeho zajatce by se tím nic nevyřešilo. Kabina by byla bezmocná a snadno vylovitelná, stejně tak loď s kompromitujícím nákladem. Pro Gerta by byl výsledek stejný a ztratil by poslední naději, že se mu podaří najít nějaký způsob, jak loď donutit k útěku.

Ruka nad spouští katapultu se pomalu dotkla plomby. Prsty se sevřely kolem Červeně natřené rukojeti, ale jejich stisk po krátkém zaváhání zase povolil.

Oba se na sebe podívali.

„Tak ty jsi policajt,“ napůl se zeptal a napůl konstatoval muž.

„Jsem kapitán Patroly,“ pokrčil rameny medvěd. „Policajti jsou jenom dole. Tady nahoře vládne Patrola.“

„To je stejný,“ odsekl chraptivě člověk.

„Ne tak úplně.“

„Tak mě nech utéct,“ zaprosil muž,

„Jak si to představuješ?“

Gert nerozpoznal odmítavý tón a v očích mu svítila naděje.

„Mohl bys vyskočit ve skafandru ven a já bych zkusil skok bez výpočtů. To bys mohl projkamaráda udělat.“

„To je nesmysl. Zabil bys nás oba. i kdyby se ti to povedlo a já už byl tak daleko, že by mne gravitační vír ne-vtáhl do mimoprostoru, stálo by mne to postavení, možná práci vůbec. To mám riskovat zaměstnání kvůli *kamarádovi*, který se mnou mlátí o podlahu?“

„Tak mne pusť z křesla. Půjdu do strojovny. Ty se budeš katapultovat s celou kabinou. Jakmile se strojová sekce oddělí, vytáhnu pojistky reaktoru a shořím i s nákladem.“

„Jednodušší bude, když zůstaneš sedět. Za pár minut tu bude člun z křižníku. Kolegové si tě odvedou a sdíí ti za obchod s drogami napaří distribuci pro veřejné účely.“

„Nesmějí mne chytit!!“

Gert se začal zmítat v pásech jako šílený. Pokoušel se pevné popruhy přetřhnout, zkoušel se z nich vyvléct, holými prsty rval zablokovanou přezku,

„Nech toho!“ okřikl ho AI. „Na to jsi měl myslet dřív. Je mi tě líto, zvykl jsem si na tebe. Ani jsem tomu nechtěl věřit, že bys byl namočený v takové špíně. Ale viděl jsem tě sám, jak jsi nakládal kontejner. Když ses vrátil do kabiny, nedokázal ses mi podívat do očí. Pak jsi pěkně v tichosti vymazal mé výpočty skoku pro návrat a vypočítal jsi to znovu pro hmotu lodi větší o Čtyři tuny. Já jsem taní totiž započítal jen prázdný kontejner, jak jsi mi to ohlásil.“

Kontejner má dva kubíky, takže pokud je plný, mohu ti podle hustoty říct, co v něm je. Divil bych se, kdybys vezl něco jiného. Nakládal jsi to u Ar-vada IV, kde jsou celé planety v rukou pěstitelů drog. Mohu ti říct, co tam je. Je to digan, čistý výtažek. Smrt pro dva milióny lidí. Největší svinstvo, které znám. Droga, která ničí mozek. Která zabíjí už při prvním použití. Přitom na digan umírá jen asi desetina lidí dobrovolně. Ostatní jsou oběti or-ganleggerů, obchodníků s transplan-táty. Osobně považuju za správné, že tě po soudu rozporcujou pro veřejné nemocnice. Je to ještě malý trest za to, co se dá napáchat s tím nákladem di-ganu, který vezeš.“

Člověk se ještě jednou vzepjal v pásech a pak se zhroutil. Otočil hlavu k partnerovi „a odplivl si.

„A to tě nenapadlo, že inusím mít zatraceně pádný důvod?“

„Každý zločinec má pádný důvod. Peníze, strach, nebo něco jiného. Podstatné je to, že se staví proti společenství, ve kterém žije. Porušuje jeho zákony a ubližuje těm, kdo zákony dodržují.“

„A kdo je podle tebe ten, kdo neporušuje zákony a ubližuje těm, kdo je dodržují?“

„To je nesmysl.“

„To není nesmysl. Farmáři, kteří pěstují obilí a zeleninu Čistě, chcípají hladu. Majitelé farem, kteří nakupují chemická hnojiva, pesticidy, herbicidy a feromony ve velkém, mají Plnou lékařskou péči. Když jim nějaký priotrá-vený orgán začíná vynechávat, přispěchá chirurg a vymění ho. Dokonce ani nečeká, až začne něco zlobit, zasáhne včas předem.

Pan majitel vypíše Šek a vše je inu prominuto. Nikdo se ho neptá, jak to dělá, aby žil. Nikdo nenaznačuje, že pro jeho život musel umřít někdo jiný. Platí si Plnou lékařskou a tím je řečeno vše. Plnou lékařskou si platí výrobci umělých hnojiv, jedovatých chemikálií a barev, majitelé atomových elektráren, hoteliéři, kteří nevyměňují prostěradla a filtry v klimatizaci, aby ušetřili, výrobci léků, po nichž se rodí mrtvé děti, majitelé skládek, kteří tam dovolují za tučné úplatky ukládat toxické odpady, výrobci limonád, kteří neposílají vodu na rozbory a sirupy a plyn berou od podniků, které šetří úplně stejně. Fabrikant, který vyrábí jedovaté pytlíky na dětské svačiny, žije tři sta let. Děti, které si nosily do Školy chleba v jeho pytlíčcích.se zajíčkem, se nedožily vánoc. Slavný Winslow opil na oslavách svých

dvěstěpadesátých narozenin dvěstě-padesát tisíc lidí, ale stokrát víc jich zemřelo za volanty jeho nákladních aut a buldozerů na utržené ledviny. Proč si myslíš, že bere dobrovolně digan těch tvých deset procent?“

Muž si znovu odplivl.

„To jsou osamocení zoufalci. Lidé, kteří nikoho nemají. My, kteří nikdy nepoznáme Plnou lékařskou, jim říkáme *divocí*.

V našich kruzích^ kamaráde, to vypadá tak, že člověk žije, jak může. Když přijde jeho hodinka, zavolá obchodníky s masem a probere to s nimi. Pohovoří s nimi klidně o stavu svého konta a svých orgánů. Buď na to má, pak je dobře. Nebo na to nemá, to je častější případ. Pak se snaží prodat se co nejdráž. Peníze nikdy neuvidí. Obchodníci neplatí předem. Dohodneš se s nimi, kdo dostane peníze a kolik ti strhnou za digan. Děti a příbuzní bývají zklamáni. Málokdo vyneset tolik, kolik si sám myslí. Po rozporcování, nebo jak vy říkáte *distribuci*, se teprve ukáže, že jsou zasaženy i jiné orgány a jsou nepoužitelné pro transplantaci. Ty máš jako pilot Patroly Plnou lékařskou. Proto žiješ v jiném světě. Nikdy tě nenapadlo, že ti lidé, jejichž těla se nikdy nenašla, nebyli oběti bestiálních vražd. Byli to ti, kdo se přesně podle zákonů dostali až na okraj života. Byly jich milióny a bude jich ještě víc, protože váš svět, svět těch s Plnou lékařskou, s nimi nemá slitování. Když jsi se mnou letěl, bal jsem se zpočátku, že si s tebou nebudu rozumět. Nikdy jsem nebyl tak dlouho sám ve vesmíru s intelektualizovaným. Ale to není hlavní. Teprve teď, když vím, že jsi polda, jsem pochopil, co nás rozděluje. Ty jsi tvor z jiného světa, ze světa, kde se může jíst všechno, co se prodává v obchodech. Nemusíš přemýšlet o tom, zdali tvé vnitřnosti snesou jednu sklenici piva, když jsi dostal žízeň. Nemusíš počítat, kolik jsi snědl tento týden chleba, když stojíš před pultem a máš v hrsti připravené drobné. Máš předplacená játra, ledviny, srdce, prostě jsi skoro nesmrtelný.¹ . Medvěd pohlédl na displej počítače.

„Jen se vypovídej, máme dost času,“ řekl přezíravě.

„Panebože, teď tomu rozumím,“ za-vzlykal muž. „Na tobě není cizí ta chlupatá kůže, ale to nepochopení!“

„Obchodníky se smrtí nechápu a chápat nechci.“

„To je tím, že nemáš děti a nejsi chudý,“ vykřikl člověk a znovu zacloumal pásy. „Jinak bys věděl, co to je, když ti volají do práce, aby sis přijel do nemocnice pro dítě. Že prý už je mimo nebezpečí. Musí si jen pár dní poležet. Byla na takovém tom dobročinném ho-

lovizním představení, co je tam pro děti vstup zadarmo. Dělala to městská správa. Dostala od nějakého dobrodince starou promítací aparaturu vyřazenou z pornokina. Hned na tom prvním představení dostalo dvacet dětí epileptický záchvat. Ale proto to přece ten chlap vyhazoval, že kolísala frekvence. Většina těch dětí to přežila. Petra měla štěstí, byla mezi nimi. Za dva týdny se uzdravila. Mne zatím přesně podle zákona vyhodili z práce.“

„Snad jsi s ní nemusel zůstat doma,“ pokrčil rameny AI.

„A jak jsem to měl udělat?“

Gert potřásl hlavou.

„Na nemocnici jsem nemě!> odtamtud ji vyhodili hned po prokázání povinné první pomoci.“

„A co žena?“

„Žena zemřela na otravu dusitany, když byla holka ještě malá.“ . „Měl ses znovu oženit.“

„A nechceš mi říct, kdo by si vzal chlapa, který skoro celý život pracoval jako laborant v teratogenních provozech a má na krku dceru, která je těžký alergik?“

„Ale práci jsi sehnal...“

„Dal jsem se najmout na tohle a uzavřel jsem vysokou životní pojistku.“

AI se zamyšleně ohlédl na postavu spoutanou v křesle.

„Jak to myslíš?“

„V nemocnici mi jen tak mezi řečí řekli, že Petra má rakovinu slinivky. Má imunitní skupinu H. Na vhodný transplantát by Čekala ve veřejné síti nejméně pět let. Jenže ten doktor jí dával nejvýš tak dva nebo¹ tri roky.

Uzavřel jsem životní pojistku za všechny úspory, dal jsem Petru k sousedům a letěl. Modlil jsem se, aby mi motor bouchnul pod zadkem, abych se srazil s kometou. Sám jsem to nemohl skončit, vždycky jsme letěli dva a já nedokázal zabít jiného Člověka*. Nakonec jsem se nechal umluvit, abych se zastavil pro digan. Bylo to poprvé a bylo by to naposledy, kdybych mohl Petře koupit Plnou lékařskou.¹

Gert zamrkal, aby dostal slzy z očí.

„Ty si nedoveďeš představit, s jakou důvěrou se na tebe dívá dítě. Jsi pro něj jediná skutečná jistota. Jsi jeho svět. Přitom jsi chudák, který tomu človíčkovi, co ti tak bezmezně věří, nemůže dát pár let života. Jsi bůh, který nemůže dávat život. Marně se vykupuješ hračkami, na jediný opravdový a tak samozřejmý dar, na život pro své dítě, na to nemáš.

Kdybych věděl, že jsi polda, byl bych to napálil někam mezi skály,“ uzavřel hořce Gert.

„Jak jsi přišel na to, že nemám děti?“ zeptal se AI.

„A máš snad?“ „Mám, dva kluky.“

Chvilí bylo ticho. Pak se opět ozval Gert.

„Zkus si to představit a dej mi šanci chcípnout tak, aby pojišťovna vyplatila Petře peníze.“

„Jako zločinci ti pojišťovna nic nedá.“

„Proto jsem chtěl uletět. Když mne nikdo nechytí se špinavýma rukama, bude to pojistná událost.“

„Stejně by si to domysleli.“

„To je jedno,“ Gert se vzrušeně naklonil dopředu, jak mu pásy dovolovaly. „Právník musí vycházet z presumpce nevinny a vyplatit plnou částku. Smlouva je dobře napsaná, mělo by to vyjít.“

„Kdybys utekl, nepomůže ti to. v životě bys nesměl nikde vystrčit nos.“

„To je jedno, hlavně když Petra dostane peníze!“

„Skok není spočítaný, mohli bychom se dostat kamkoliv...“

„Říkám, že to je jedno. Kdyby jí to pomohlo, už bych tu dávno nebyl.“

AI pokýval chundelatou hlavou. Pozorně hleděl na displej palubního počítače, který sledoval pomalu se blížící křižník. Čísla v rozích obrazovky doplňovala počítačovou simulaci o údaje o relativní vzdálenosti a rychlosti sbližování obou lodí.

„Ještě nevypustili člun,“ řekl jakoby pro sebe.

Gert zatajil dech.

Tlapa na klávese se nepatrně pohnula. Někde v hloubi pultu cosi cvaklo.

Venku na stříbrném plášti rakety zhasla poziční světla. Kovové vřeteno se změnilo v temný stín na pozadí hvězd. Loď se začala připravovat ke skoku.

Skelet rozechvělo hučení generátoru pole. Vzduch v kabině prostoupila vůně ozónu. Teplota začala stoupat. Spolu s ní rostl tlak ve vnitřnostech.

Oba piloti lapali křečovitě po dechu. Vzduch zhoustl jako lepidlo, {Sice jím nebyly schopny pohnout. Snad jedině ozón z probíjející izolace přinášel jakousi úlevu.

Raketu obklopila zprvu jemná, ale stále sílící modrá záře. Zhušťovala se do světelné koule přímo před děly hlídkového křižníku. Na střelbu však už bylo pozdě. Přízrak lodi byl jen nehmotným odleskem něčeho, co nezadržitelně mizelo do jiné dimenze.

Do rozpáleného ticha kabiny *zarachotil* mechanismus bezpečnostních pásů. Přezka vymrštěná výmetnou pružinou opsala krátký oblouk a za-cvakla do zámku na druhé straně Alova křesla.

Medvěd nevnímal. Měl zavřené oči a jeho hrudník stažený pásem se křečovitě chvěl, v kabině bylo cítit pot a ozón.

Uplynula věčnost.

Uplynuly dny, týdny, měsíce, léta, staletí.

Někde blízko i daleko zároveň zazněl ohlušující úder.

Pole generátoru se zhroutilo. Loď přímo před hlídkovým křižníkem modře *zazářila a zmizela*.

Vynořila se v jiném bodě stejného nekonečného prostoru.

V kabině se stěny, přístroje i nehybné postavy v křeslech pokryly tenkou vrstvou jinovatky. Energie skoku s sebou odnesla i přebytečné teplo.

Větší z postav se pohnula. Námraza na její srsti popraskala.

AI se rozhlédl.

Ze stropu ukápla kapka vody a lenivě se snášela k podlaze. Luminofovy začaly postupně zalévat kabinu bledým světlem. Krystaly obrazovek se zformovaly do prvních symbolů. Počítač rozsvítil obrazovku kruhového obzoru.

Ozvalo se slabé zasténání. Gert se probouzel.

Odkášlal si.

„Moc ti děkuju,“ řekl. „Nikdy ti to nezapomenu.“

„Hned ti řeknu, kde jsme,“ zabručel medvěd. Napjatě se zadíval na displej a začal manipulovat s klávesou. Na obrazovce kruhového obzoru se objevila světélka vzdálených sluncí. Kolem nich se roztančily modré projekce souhvězdí. Počítač porovnával snímek s daty uloženými v jeho paměti.

„Proč jsi to udělal?“ zeptal se Gert. Opatrně pohnul rukama a nohama. Několik kousků námrazy se odlouplo a sneslo k zemi.

AI pokrčil rameny.

„Jsem blázen. Bude to asi největší chyba mého života, ale v té chvíli mne napadlo, že máš možná pravdu.“

„V čem?“

„V tom, že někdy můžeš pro děti obětovat život doslova a že to může být jistější než to každodenní plahočení a šetření.“

„Neříkej mi, že kapitán Patroly má špatný plat!“

„Tobě by jistě stačil. Ale uvědom si, že my, chci říci intelektualizovaní, máme ve stejných funkcích stejné platy jako lidé. Jenže máme větší výdaje, protože se nám hodí jen nepatrné procento z toho, co se vyrábí pro lidi; Utrácíme za ručně vyráběné zboží jako ti nejbohatší z lidí, protože to jinak nejde. Ale my tak bohatí nejsme a navíc pracujeme mnohem kratší dobu.“

„Tak vidíš, že se nemáte tak špatně.“

„Tys mne nepochopil. Chtěl jsem říct, že člověk vydělává většinou od osmnácti do padesáti let. Já jsem začal

pracovat před rokem. Mám před sebou ještě tak pět nebo šest let práce. Ve dvanácti půjdu do důchodu a patnácti senedožiju.“

Gert zavrtěl nechápavě hlavou.

„Tak kolik ti vlastně je, kapitáne?“

„Sedm.“

„To by mě nikdy nenapadlo.“

„Lidi moc nezajímá, co dělají intelektualizovaní, aby se užívali a kolik let života je intelektualizace stojí.“

„To víš, každý má svých starostí dost.“

„Právě... Já jsem taky chtěl klukům našetřit na Plnou lékařskou. Jinak to není život... Jenže to se za těch pár let nedá stihnout. Už jsem to vzdal, ale tys mne přivedl na nápad...“

„Chceš se stát pašerákem diganu?“

„Ne... ale mám taky takovou smlouvu.“

„Jak to myslíš?“

„Myslím odškodné rodině za úmrtí živatele v době, kdy plnil úkol pro Galaktickou. Je to mnohem víc, než kolik bych dokázal našetřit.“

„V životě by mne nenapadlo, že pilot Patroly může mít takové starosti.“

Medvěd mávl tlapou.

„Každý se stará jen o sebe. Myslím, že by tě taky asi sotva napadlo, že kapitán Patroly krade ve službě potravinové koncentráty a nosí je domů dětem.“

Na obrazovce se mihala souhvězdí, ale jejich modravé tečky bezmocně kroužily kolem hvězd na displeji. Počítač stále ještě pracoval.

„Tak už necháme toho skuhrání,“ navrhl Gert. „Odvaž mě. Teď jsme oba zločinci na útěku před zákonem...“

„Ještě jsem si nezvykl,“ ušklíbl se AI. Rozepnul pás a zvedl se z křesla. Přešel po poklopu k místu druhého pilota. Chytil pružinu zaseknutou v rámu pultu a zapáčil. Hliník praskl.

Medvěd vytrhl pružinu z rámu a nasadil ji do drážky v přezce. Zatlačil, ale pružina sklouzla stranou. Zkusil to znovu. Teprve na čtvrtý pokus se ozvalo klapnutí a pero zapadlo na své místo.

Gert nedočkavě sáhl po přezce, stiskl knoflík a pás se rozepnul. Popruhy s přezkou zmizely se slabým zazvoněním ve výřezech opěradla.

Muž vstal a protáhl se, až mu v kloubech zapraskalo.

„To je blaho,“ pochválil si. „Připadalo mi to jako věčnost.“

„Neměl jsi se mnou mlátit o podlahu.“

„Myslel jsem, že se nám ještě podaří zmizet...“

„No tak to se nám povedlo...“

„Od tebe to bylo ohromné gesto. Budu ti do smrti vděčný.“

„Hm,“ usmál se medvěd. „Třeba to nebude ani tak dlouho trvat...“ „Proč myslíš?“ zeptal se Gert a neklidně pohlédl na obrazovky. „Jsme přece ve volném prostoru. Nic nám nehrozí. Jeden nebo dva skoky a jsme doma.“

„Má to dva háčky. Za prvé teď domů nesmíme a za druhé nemůžeme skákat, protože nevíme, kde jsme.“

„Než se nabije kondenzátor, počítač to zjistí,“ mávl rukou Gert. „Máme čas.“

„Jen jestli to zjistí! Dělá na tom už nějak moc dlouho.“

„Kde bychom mohli být...“

„Kdekoliv. Spustil jsem generátor se stejným nastavením, s jakým jsme skákali od Arvada k Zemi. Snad bychom mohli být někde na druhé straně. Jenže to už by počítač měl naši polohu dávno mít. Tam někde je Gani-til a kolem je to perfektně zmapováno. Už by to měl mít...“

„Klid, prosím tě, klid“. Když to ne-klapne podle viditelného spektra, dělají se ještě radiové snímky, gravi-metrie a neutrinová analýza. Nakonec nám musí aspoň říct vzdálenost od jádra galaxie.“

„Už nikdy neuvidím Tobyho a Miona.“

„Kdo to je?“

„Moji kluci.“

„No tak, no tak. Možná se to povede a vrátíme se.“

„Už je nikdy neuvidím,“ zavzlykal AI a z oka mu vyklouzla slza. Zničeně klesl do křesla a zakryl si tlapou oči.

Gert k němu přistoupil a poplácal ho po ramenou.

„Neber si to tak. Určitě se nám povede skočit zpátky. Pak se usadíme někde bokem, prodáme loď, časem si opatříme falešné papíry a něco vymyslíme. Bude to chtít přestrojení. Já si nechám narůst vousy, ale co uděláš ty, to tedy nevím. Že by sis nechal ostříhat chlupy? Co říkáš?“

„Pitomče,“ ulevil si AI.

Oba se ohlédli na displej počítače. Souhvězdí z něho zmizela. Porovnávání snímku a projekcí tedy bylo neúspěšné. Počítač právě prováděl vyhodnocování reliktního záření a ne-utrinovou analýzu.

„Už to bude,“ hlesl Gert.

AI přikývl. Oba napjaté sledovali displej, na němž vířila čísla. Údaje se řádek po řádku uklidňovaly, až se vyrovnaly do tabulky. Ta zmizela a vystřídalo ji jediné Číslo.

„To jsme skoro v jádru galaxie,“ vydechl zděšeně Gert.

„Taky se mi to nelíbí,“ přisvědčil AI. „Nejhorší na tom je, že nevíme, kterým směrem je Země.“

„Zkus nastavit skok zpět. Prostě jenom opačné parametry.“

„Stejně se dostaneme úplně jinam,

tím jsem si jist. Navíc si uženeme solidní rychlost.“

„Jak to můžeš vědět?“

„Existuje taková teorie,“ potrásl hlavou medvěd, „že při každém skoku dochází ke ztrátám. To znamená, že se loď vynoří vždy na nižší gravitační hladině a s větší kinetickou energií.“

„Můžeš mi to říct srozumitelně?“

„Pokusím se,“ pokrčil rameny AI. „Představ si, že stojíš na zledovatělém svahu. To je jako gravitace. Čím dál jsi od velkých hmot, tím výš jsi na tom kopci. Pokud jsi ve volném vesmíru, to je jako vrcholek kopce. Skákat můžeš jenom dolů. Nahoru se nedokážeš odrazit, uklouzne ti to pod nohama. Proto se musíme z planetárních systémů dostávat vždycky pomocí klasických motorů. Trvá to dlouho, ale je to zatím jediná cesta, jak se vyšplhat na ten kopec gravitačního potenciálu. Když skočíš, dostaneš se na nějaké místo s nižší potenciální gravitační energií. Proto se po skoku vždycky vynoříme poblíž planetárních soustav. Nikdy se ti nepodaří skočit do volného vesmíru, to dělají ty ztráty.“

„To je ve skutečnosti výhoda, ne? Pomáhá to v navigaci. Člověk se vždycky trefí.“

„Někdy je to výhoda, někdy ne.“

„To by se dalo skákat rovnou mezi planety! Proč se to nedělá? Vždyť by to ušetřilo spoustu času!“

„Podle zákona o zachování energie se ten gravitační potenciál mění na kinetickou energii, na rychlost. Pokud se vynoříš někde poblíž planety, může se stát, že budeš mít v té chvíli a v tom místě takovou rychlost, že to nedokážeš vybrat a spadneš. Jeden takový pokus se prý s automatickou sondou kdysi dělal, ale zmizela a nikdo neví kam.“

„Tak to by tu teorii vyvrátilo, ne?“

„Kdepak. Pokud se vynořila těsně u slunce cílové soustavy, tak byla její rychlost obrovská. Zmizela v něm tak rychle, že nestačila poslat signál, a slunce? To ani neblízklo. Taková loď, jako je naše, by pro něj byla jako plivnutí do moře. To se vůbec nepozná. „

„Brr,“ otrásl se mimoděk Gert. „Ale my jsme se naštěstí vynořili ve volném vesmíru. Jak je to možné, když jsme skákali z kraje Sluneční soustavy?“

„To není možné,“ klidně odpověděl medvěd. Položil tlapu na klávesu ovládání a vyvolal tabulku posledního měření.

„Podívej se,“ řekl. „Dole máš gravitační situaci. Je tam desetina g, to je víc než dvojnásobek skalárního součtu pro výchozí bod skoku. Všimni si, že hodnota neroste. To znamená, že letíme po úseku oběžné dráhy kolem něja-

ké velké hmoty, třeba planetární soustavy nebo slunce.“

„Jenže tady nic není,“ zaprotestoval muž. Obrátil se k obrazovce kruhového obzoru, která ukazovala jen nepatrné světelné body v nepředstavitelné dálce.

„Přepni si na počítačovou simulaci,“ poradil mu AI.

Gert výmluvným gestem ukázal na mrtvý pult.

AI kývl a přitiskl tlačítko na ovládací klávesu. Obrazovka kruhového obzoru zaplála barvami, v její pravé polovině se objevil kotouček jedovatě fialové barvy.

„A sakra,“ vydechl muž.

„Ano, černá díra,“ potvrdil medvěd, „Naštěstí je dost daleko, ale přesto bychom měli odletět o kus dál, do volného vesmíru.“

„Nemáme dost paliva. Musíme si ho šetřit na přistání.“

„Jak jsme na tom s generátorem?“

„To je lepší. Máme palivo tak na Čtyři skoky.“

„Na celou galaxii je to málo,“ zakroutil hlavou AI.

„S trochou štěstí...“

„No právě...“

Oba se na sebe přátelsky zazubili. Usadili se v křeslech a AI položil tlačítko na klávesu. Na displeji zazářila tabulka parametrů skoku. AI obrátil orientaci prostorových vektorů a ponechal původní výkon impulsu. Když se na obrazovce objevil signál připravenosti ke skoku, tázvavě pohlédl na svého společníka. Ten přikývl.

„Nebudem to protahovat,“ řekl.

AI stiskl klávesu.

Ozvalo se hučení generátoru. Začpěl ozón a na Gertově tváři vyrazily první kapky potu. Těla obou pilotů se napjala pod nápořem rostoucí síly pole. Prostor natahovaný na skřipec se jím mstil.

Kabinou zavanul čas.

Chutnal po asfaltu dálnic, po slané vodě moří a po vodíku mezihvězdných cest. Zvonil železem kolejnic a titanem raketových motorů. Svítil světlem laserových telegrafů a zbloudilých komet. Pálil a dusil jako peklo samo.

Konečně pole dosáhlo kritické hodnoty a zmizelo.

V pilotní kabině mezi přístroji pokrytými námrazou zahučel ventilátor klimatizace a u jeho výdechů se jiskřivý povlak začal rozpouštět.

„Tak kde jsme tentokrát?“ zeptala se první ze dvou ledových soch trůnících v pilotních křeslech.

„To byl zase záběr!“ zaúpěla druhá a pohnula rukou. Na zem se snesla ledová slupka z rukávu kombinézy.

AI neodpověděl. Předklonil se a setřel tlapou námrazu z displeje. Počítač postupně ožíval, Objevila se tabulka, na níž bylo jedno Číslo zbarveno Červené, aby okamžitě upoutalo pozornost. Toto Číslo bylo mezi ostatními výjimečné tím, že se jeho hodnota pomalu měnila.

„Padáme,“ řekl klidné medvěd,

Oba piloti napjaté sledovali obrazovku kruhového obzoru. Sotva se rozsvítila, zaplála oslnivým jasem> Počítač rychle zařadil filtraci videosig-nálu. Protože poloha lodi se stabilizovala po ukončení skoku automaticky, objevilo se neznámé rudé slunce přímo ve středu obrazovky.

„Spočítej, kolik potřebujeme na vyrovnání,“ navrhl Gert.

Tlapa na klávese počítače vykonala několik téměř neznatelných pohybů. Na displeji se seřadila čísla.

„To by šlo,“ připustil muž, „Mohl bys katapultovat kontejner, ušetříme čtyři a půl tuny..,“

Med věd kývl. *Zadal* povel a na displeji se rozsvítil schematický náčrt lodi. Její plášť se uprostřed rozdělil a uvnitř se objevil kontejner, Na další povel se od stěny nákladové sekce odlepila mechanická ruka a vyzvedla jej z lože. Mohutné válcové pouzdro se vysunulo ven a pomalu vzdálilo od lodi. Ruka se stáhla. Plášť rakety se zavřel a až do kabiny dolehlo kovové cvaknutí zámku.

AI okamžitě zapnul korekční motory a obrátil loď. Zahřměly startovací motory a z křesel se vymrštily přezky pásů. Na prsa se navalila olověná tíže.

Když se údaj na displeji ustálil, AI odpojil pomocné systémy.

„To jsi neměl dělat,“ ozval se Gert. „Nezbude nám palivo na přistání.“

„Nejdřív se musíme dostat odsud, pak se můžeme starat o přistání,“ odsekl medvěd. „Když to nepůjde jinak, přistaneme na padácích.“

Chvilí bylo ticho rušené jen jemnou vibrací hlavního tahu. Na displeji se pomalu měnily údaje o gravitačním potenciálu. Když hodnota poklesla na přijatelnou mez, stiskl AI klávesu a dal povel k orientační proceduře.

Loď se zachvěla. Počítač snížil tah motorů, aby odstranil vibrace trupu a provedl snímek oblohy. Pak opět zapnul hlavní tah naplno a *začal* mravenčí práci porovnávání hvězdných map ze své paměti s právě získaným snímkem.

"Nechceš něco k jídlu?“ zeptal se muž.

„Ne. Já bych teď jíst nemohl, nemám na to nervy.“

„Myslel jsem, že intelektualizovaní se dovedou lip ovládat...“

„Kdepak,“ odfrkl si AI. „Mezi lidmi se snažíme chovat vzorně, ale není to snadné.“

„Tak proč nezůstanete v rezervacích?“

„A ty si myslíš, že tam se žije jako v bavlne? Tam všichni lítají jako hadr na holi, aby vyšli s tím žebráckým grošem od státu, ftíká se tomu rezer-vace, ale je to v podstatě koncentrák pro tvory, kteří nedokážou udržet krok s dobou.“

Jsou tam zvířata, která už nejsou zvířata, a lidi, co už nejsou lidi. Dnes už to není místo, kam si chodí děti povídat se zvířátky. Mluvicí zvířata zevšedněla. Dnes je to tábor bídy a smrti.“

Medvěd praštil pěstí do pultu, až přístroje zadrnčely.

„Udělal bych všechno na světě, abych tam nemusel. Proto se učíme, studujeme a trápíme si ten už tak dost intelektualizací zničený mozek. Snažíme se být užiteční, abychom my a naše děti nemuseli do rezervace.“

„Každý musí něco dělat; Aby se uživil, musí se nejdřív něco naučit,“ pokrčil rameny Gert.

„Já nemluvím o řemesle,“ zasmál se najednou AI. „Mv se učíme lhát/

„Cože?“

„Lhát,“ opakoval medvěd. „To dělá zvířatům největší potíže. Někteří se to naučí za pár týdnů, jiní to nezvládnou nikdy. Ale svět lidí je svět lži. Kdo mluví pravdu, nemůže v něm dlouho existovat. Takovým nakonec zbývá jen rezervace.“

„To chceš říct, že jste se učili lhát v nějakém kursu?“

„Ne... normálně ve škole...“

„To si nedovedu představit!“

„Moc mi to nešlo,“ potřásl hlavou medvěd. „Byl jsem trochu natvrdlý. Pořád jsem nechápal, co po mně učitel chce. Byl to takový starší pán, moc hoclň. Strašně mne mrzelo, že mu nerozumím. Měl jsem ho moc rád a hrozně jsem mu chtěl udělat radost. Trápil jsem se tím, jaké mu dělám starosti. Nechával si mne hodinu po škole a vysvětloval mi to, až chraptěl. Když jsem začal chápat, o co jde, nemohl jsem tomu uvěřit. Ten hodný starý pán po mně chtěl, abych říkal něco jiného, než skutečné je, něco jiného, než si myslím. Když jsem to pochopil, začal jsem ho nenávidět. Začal jsem se mu vyhýbat. Najednou mi byl s tím svým shovívavým úsměvem odporný. Snažil jsem se dělat, jako by se nic nestalo, v duchu jsem si říkal, že je správné, když takovému člověku lžu, že je to spravedlivé. Jednou k nám do školy přišla policie vyšetřovat nějaké anonymní udání. Ptali se na učitele, jaký je to člověk. Ptali se také mne a já se ho nezastal. Tehdy jsem v jeho očích viděl, že jsem mu ublížil. Tehdy mi bylo krásně. Pomstil jsem se.“

AI se odmlčel.

„A jak to dopadlo?“ zeptal se zvědavě Gert.

„Nic nevyšetřili. Už ani nevím, o co tenkrát šlo. Je to dávno,“ pokrčil medvěd rameny. „Dneska ale vím, že ten starý pán, kterému jsem se tak moc chtěl pomstít, pro nás dělal, co mohl. Dřel se s námi, aby nás naučil to, co je pro zvíře mezi lidmi stejné důležité jako pach nebezpečí v přírodě. Staral se o tós jako o svá vlastní mláďata. Své děti by taky nepustil do světa nepřipravené. Dal nám lež a to byl

dar, který dovedu ocenit až dnes...”

AI se podíval na displeje a vytřeštil oči.

V orientační tabulce svítily podivné hodnoty, z displeje na ně hleděla Čísla znamenající jiný svět, než jaký znali.

Podívali se jeden na druhého a Gert vyslovil to, co je v té chvíli oba napadlo.

„My jsme snad přeskočili na druhou stranu galaxie...“

„Máme ještě dva skoky...“

Muž se posadil do křesla a sáhl po přezce pásu.

„Nějak mne ta chuť na jídlo přešla“ řekl. „Zkusíme to hned?“

„Proč to odkládat?“ pokrčil rameny medvěd. „Nemusíme nic počítat, skáčeme naslepo,“ řekl.

Usedl do křesla, zavřel oči a tápavě stiskl klávesu.

V kabině se setmělo a vzduch prostoupilo hučení generátoru.

„Určitě se to povede,“ ozvalo se do tmy. „Kdyby nám to nevyšlo, to by na světě nebyla žádná spravedlnost...“

„Nám dvěma to vyjde,“ odpověděl druhý hlas. Zazněl sytý. Jen v posledním slově se trochu zachvěl, tam se s nejistotou skryla i naděje.

Lod' se pokryla sítí modrých blesků, která houstla a spojila *se v oslnivě zářící modravý plášť. Záře mohutněla, až vytvořila svítící kouli.

Malé modré slunce, které kolem sebe zažehl generátor mimoprostorového přesunu, se chvělo vnitřním napětím. Proudové energie se z emitorů lodi vrhaly do bezčasové hloubky pole. Síly spojující konce nekonečného vesmíru se v něm spojovaly, dělily, násobily a umocňovaly, až se po povrchu koule rozběhly tisíce matové černých prasklin a pohltily ji.

Na místě, kde před chvílí dýchala teplem motorů ocelová lod', najednou nebylo nic. Lod' zmizela.

Vesmír byl ve své nekonečnosti opět dokonalý, chladný a vyvážený. Stovky tun kovu v něm utonuly stejně samozřejmě jako dvě malé naděje, příliš nicotné a slabé proti jeho zákonům.

Miliardy sluncí svítily dál. Žádné z nich ani nebliklo.